

โครงงานวิจัยโรงเรียนในพื้นที่มาตรฐานสากลยั่งยืน
เรื่อง “ การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของนักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ”

โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา
อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

ในสภาพปัจจุบัน การศึกษาได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆ มากมายทั้งในทางสังคม การเมือง และ เศรษฐกิจ นับตั้งแต่การช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ และคิดเป็น เรียนรู้จริยธรรมและความเป็นพลเมือง ตลอดจนพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคมในระยะยาว จากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญหลายประการดังกล่าว การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งประชาชนต้องการทักษะการคิด และการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ

การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย โดยเฉพาะการศึกษาระดับพื้นฐาน เป็นเรื่องที่ยากเย็นแสนเข็ญยิ่ง แม้จะมีความพยายามปฏิรูปการศึกษามากกว่า 10 ปี ตั้งแต่การปฏิรูปครั้งแรกเมื่อปี 2542 จนมาถึงการปฏิรูป รอบที่สองเมื่อปี 2552 เรายังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศดีขึ้นได้อย่างทั่วถึง ดังจะเห็นได้จาก โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมีคุณภาพโดยเฉลี่ยเมื่อวัดจากการสอบมาตรฐานต่างๆ สูงกว่าโรงเรียนในพื้นที่ ห่างไกลในภูมิภาค โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายของการปฏิรูประบบการศึกษาไทยคือ (1) การพัฒนาระบบการเรียน การสอนเพื่อเติมเต็มศักยภาพให้นักเรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (2) การพัฒนาระบบครูให้มีคุณภาพ (3) การสร้างความรับผิดชอบ (accountability) ในระบบการศึกษา และ (4) การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ด้านต่างๆ ในระบบการศึกษา

โดยแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตั้งอยู่บนฐานคิดที่เชื่อว่า รูปแบบการศึกษาแบบดั้งเดิมในช่วง ศตวรรษที่ 20 ซึ่งเน้นย้ำแต่การเรียนและท่องจำเนื้อหาในสาระวิชาหลัก อาทิ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศึกษา ไม่เพียงพออีกต่อไปแล้วในการดำรงชีวิตและการทำงานในโลกศตวรรษใหม่ภายใต้ ความท้าทายใหม่ สำหรับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นั้น ตั้งต้นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับ ศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง “ทักษะ” ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะในการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคู่กับ “เนื้อหา” ในสาระวิชาหลักและความรู้อื่นที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ความรู้เรื่องโลก ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านพลเมือง ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักสูตรที่มีลักษณะกระชับ (lean curriculum) ช่างคิด (thinking curriculum) และบูรณาการ (interdisciplinary curriculum) เพื่อสร้างนักเรียนที่มี “คุณลักษณะ” อันพึงปรารถนาของโลกศตวรรษที่ 21 ได้ นั่นคือ รู้จักคิด รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต

ในกระบวนการสร้างความรับผิดชอบให้แก่ระบบการศึกษาไทย สู่ศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องสร้างเงื่อนไขพื้นฐาน 3 ประการให้เกิดขึ้น มิเช่นนั้นระบบความรับผิดชอบต่อมิจำเป็นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขพื้นฐานเหล่านี้ ได้แก่

1. การปฏิรูประบบข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การผลิตและการกระจายข้อมูลด้านสถิติและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ และข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและครู ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สำหรับการประเมินเพื่อให้รางวัลและปรับปรุงพัฒนา
2. การปฏิรูประบบบริหารจัดการโรงเรียน หมายถึง การกระจายการตัดสินใจไปยังโรงเรียน ให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง ภายใต้ระบบความรับผิดชอบที่ดี
3. การปฏิรูปโครงสร้างสิ่งจูงใจ หมายถึง การเชื่อมโยงการจ้างงานหรือผลตอบแทนครูและผู้บริหารโรงเรียนเข้ากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนใส่ใจในการเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังต้องมีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่อีกด้วย เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม ใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อเลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา - แก้ไข - จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป หัวใจสำคัญของการปฏิรูประบบการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น โดยโรงเรียนควรเป็นหน่วยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีอิสระในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเจตนารมณ์ของโรงเรียน รวมถึงตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการชุมชน รวมถึงการฝึกอบรมพัฒนาครู และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายใน โดยมีการปฏิรูประบบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณะเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการคัดเลือกโรงเรียน และสร้างระบบให้ความช่วยเหลือโรงเรียน ครูและนักเรียนที่มีปัญหา

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ได้มีการพัฒนา อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต่อไป จึงได้ดำเนินการจัดทำงานวิจัย เรื่อง “ การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ” ฉบับนี้ขึ้นมา

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 2.1) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL
- 2.2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2558 กับ ปีการศึกษา 2559
- 2.3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

เป็นนักเรียน โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 957 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ที่ศึกษาอยู่ใน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 303 คน

ตัวแปรที่ใช้ ได้แก่

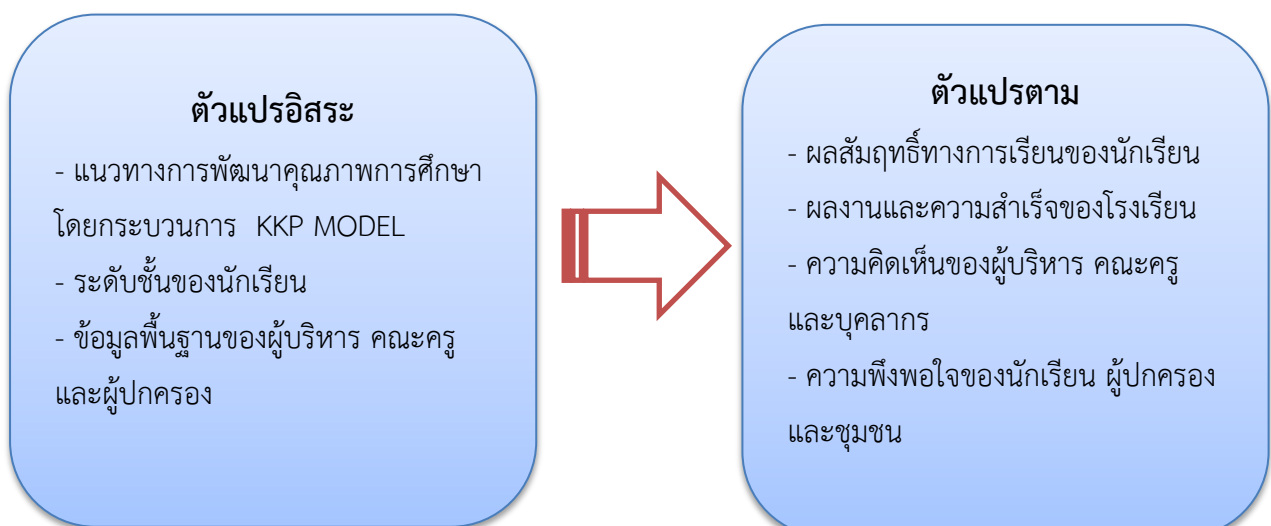
ตัวแปรอิสระ

- แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL
- ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน

ตัวแปรตาม

- ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรผู้ดำเนินการตามกระบวนการ KKP MODEL
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- ผลงาน และความสำเร็จของโรงเรียน
- ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

1.4 กรอบแนวคิดการทำวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงปริมาณ

- 1) ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ร้อยละ 100 ได้พัฒนางานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 2) นักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกรายวิชา เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2558
- 3) นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ร้อยละ 95 มีความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

เชิงคุณภาพ

- 1) ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยาทุกคน เกิดความพึงพอใจในแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL และความสำเร็จของผลงาน ไม่ต่ำกว่าระดับ 4.50
- 2) นักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าร้อยละ 5 ทุกรายวิชา เมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา
- 3) นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยาทุกคน มีความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ไม่ต่ำกว่าระดับ 4.50

1.6 นิยามศัพท์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

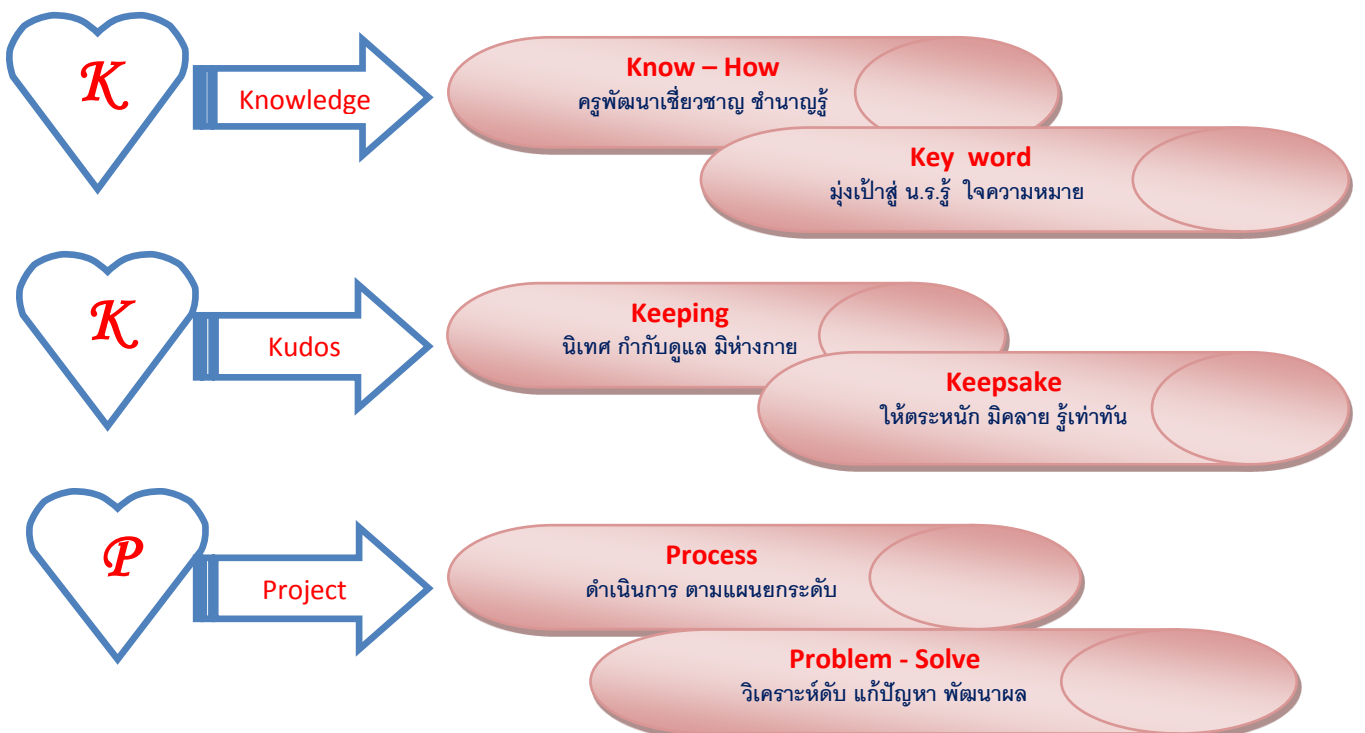
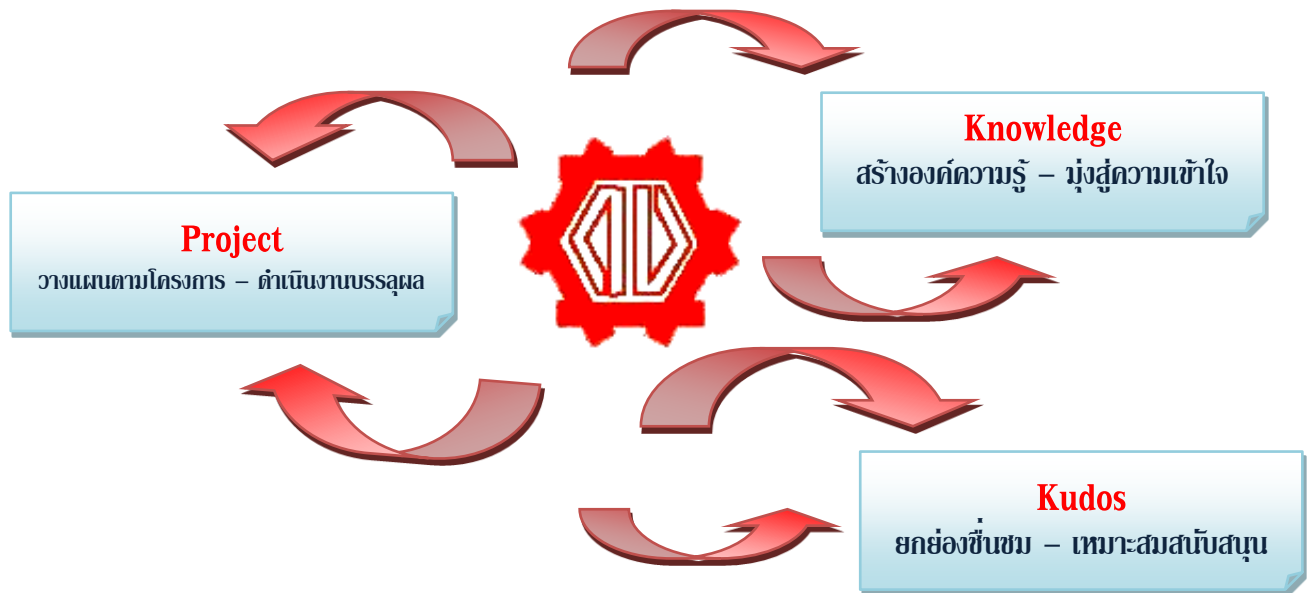
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน หมายถึง แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การพัฒนาผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (O-NET) ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก อยู่ในระดับสูงขึ้น

ความคิดเห็นของของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากร หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการศึกษาโดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากร

ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาการศึกษา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

กระบวนการ KKP MODEL หมายถึง แนวทางการดำเนินการพัฒนาของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดย KKP Model ยึดหลักตาม สัญลักษณ์ตราโรงเรียน ประกอบด้วย ขอนไม้ 6 ท่อนไขว้กัน มีอักษรย่อชื่อโรงเรียนตรงกลางว่า ก ข ไม้แต่ละท่อนมีความหมาย ดังนี้

ขอนไม้ท่อนที่ 1 Know - How - ความเชี่ยวชาญชำนาญ

- ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เทคนิค วิธีการ ให้กับนักเรียนในการทำข้อสอบ O – NET ได้ถูกต้อง แม่นยำ โดยครูพัฒนาตนเอง ในการเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรต่างๆ และค้นหาเทคนิค วิธีการ นวัตกรรมใหม่ๆ นำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้ดียิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ขอนไม้ท่อนที่ 2 Key word - หลักใจความสำคัญ

- ครูสอนเสริมนอกเวลา และติวเสริมเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ เตรียมความพร้อมก่อนสอบ O – NET ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม และเสริมทักษะกระบวนการต่างๆ ให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีความรู้ ความเข้าใจ และรับเทคนิค วิธีการต่างๆ สามารถเข้าใจหลักใจความสำคัญ ของแนวข้อสอบ O – NET และวิเคราะห์โจทย์ปัญหา รายวิชาต่างๆ และสามารถทำข้อสอบที่ใกล้เคียงกับข้อสอบ O – NET หรือข้อสอบปีที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี

ขอนไม้ท่อนที่ 3 Keeping - การนิเทศ กำกับดูแล

- ผู้บริหารโรงเรียนคอยกำกับดูแล นิเทศการจัดการเรียนการสอน ให้คำปรึกษาแนวทางการสอนเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบ O – NET และสนับสนุนงบประมาณต่างๆ ที่ใช้ในการใช้จัดการเรียนการสอน ,โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ขอนไม้ท่อนที่ 4 Keepsake - ความตระหนัก

- ผู้บริหารโรงเรียนทำ MOU กับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2559 ให้สูงขึ้นกว่าปีที่แล้ว ร้อยละ 3 เป็นอย่างน้อย และสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสอบ O – NET โดยโรงเรียนได้จัดเตรียมทุนการศึกษา เกียรติบัตร และรางวัลต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องเชิดชูเกียรติ และขวัญกำลังใจ มอบให้กับคณะครู และนักเรียน ที่ทำให้ผลคะแนน O – NET สูงขึ้นตาม ข้อตกลงที่บันทึกไว้

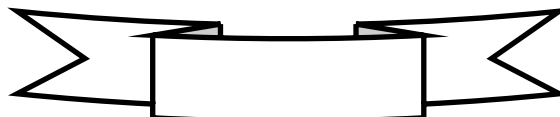
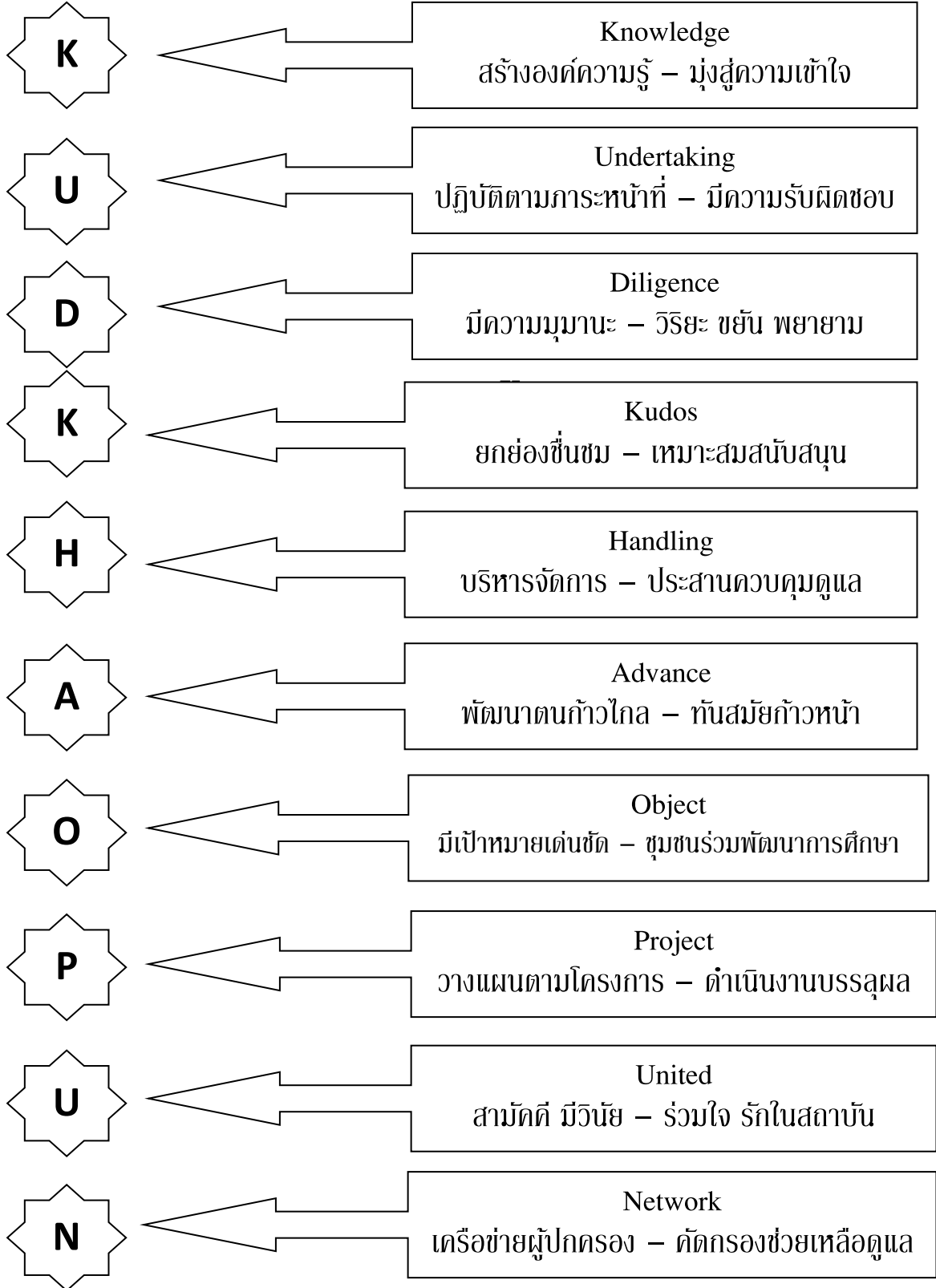
ขอนไม้ท่อนที่ 5 Process - แนวทางดำเนินการ

- ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ปฏิบัติหน้าที่ตามจัดการเรียนการสอนตามความรับผิดชอบ และดำเนินการตามแผนงาน กิจกรรมหรือโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีผู้บริหารคอยกำกับดูแล ให้การสนับสนุน ยึดหลักเป้าหมายตาม MOU ข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน

ขอนไม้ท่อนที่ 6 Problem - Solve - วิเคราะห์แก้ไขปัญหา

- นำปัญหา ตามสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีที่ผ่านมา มาปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการดำเนินการตามโครงการในปี นี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหาวิธีการ แนวทางใหม่ๆ มาใช้ในการจัดสอนเสริม และติวเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบ O – NET พร้อมทั้งประเมินผลตามโครงการ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงปัญหาต่างๆ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีถัดไป ให้มีคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น

KUDKHAOPUNWITTHAYA SCHOOL

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลงานวิจัยตาม โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน เรื่อง “ การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุศบัวพันวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ” ได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 , การทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) , แผนหลักหรือแผนยุทธศาสตร์โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน , รูปแบบและ แนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของโรงเรียนในฝันอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งนำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับ โครงการโรงเรียนในฝัน ที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2547-2551 ซึ่งจำแนกออกเป็นด้านต่างๆ คือ ด้านการบริหาร จัดการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และ ด้านการประเมินผลโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองเกี่ยวกับสังคมได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษา จัดการประเมินผลผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม แลวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระหลักสูตร ทั้งเป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม แสวงหาแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร และ รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัว

ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- ภาษาไทย
- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- สุขศึกษาและพลศึกษา
- ศิลปะ
- การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร

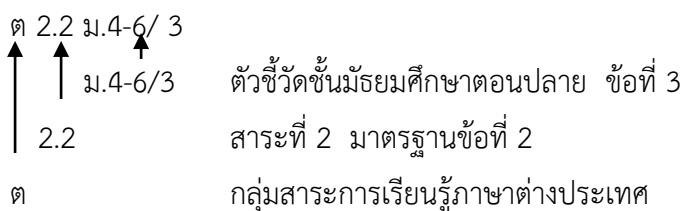
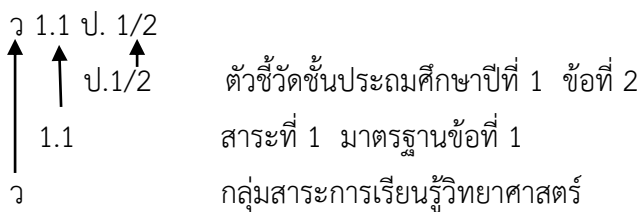
รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึง มาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการ เรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบ **คุณภาพผู้เรียน**

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคม สาธารณประโยชน์

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจ ในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษา ภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็น

เครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

โครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้
ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระ การเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

3. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ความสำคัญของ O-NET

การสอบ O - NET (Ordinary National Educational Test) หมายถึง แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test) เป็นการวัดผลการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดสอบใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- ภาษาไทย
- สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์

ซึ่งการสอบ O-NET นักเรียนระดับชั้น ม.3 และ ม.6 ทุกคนจะต้องเข้าทดสอบและต้องทดสอบให้ครบทุกรายวิชา นอกจากนี้ การสอบ O-NET อนุญาตให้นักเรียนแต่ละคนสามารถเข้าทดสอบได้ครั้งเดียว หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานนี้ ได้แก่ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.)

ทำไมต้องสอบ O-NET

เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จึงต้องมีการจัดสอบด้วยข้อสอบเดียวกัน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) จึงเกิดขึ้น เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ครอบคลุมเนื้อหาวิชา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- ภาษาไทย
- สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์

เหตุที่ต้องสอบเฉพาะ ป.6 , ม. 3 และ ม.6 ก็เพราะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระบุว่า เป็นปลายช่วงชั้น ป. 6 คือ จบประถมศึกษา ม.3 คือ จบการศึกษาระดับชั้น 9 ปี ส่วน ม. 6 เรียกว่า จบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

จึงสอบทุกเดือนคุณภาพพร้อมกันทั่วประเทศ และประกาศผลประมาณเดือน มีนาคม ซึ่งตลอดกระบวนการทดสอบนี้ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ADMISSION

หรือที่ภาษาไทยเรียกกันว่าแอดมิชชั่น คือระบบการคัดเลือกบุคคลที่อยากจะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งถูกนำมาใช้จริงครั้งแรกในปี 2548 แทนการสอบเอนทรานซ์ในระบบเดิม ซึ่งในระบบใหม่นี้คะแนนของผู้ที่จะถูกคัดเลือกเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาจะไม่ได้มาจากการสอบเพียงอย่างเดียวทั้งหมดเท่านั้น แต่ยังมีคะแนนบางส่วนจากเกรดเฉลี่ยของที่โรงเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาเข้าศึกษาต่อด้วย

4. แผนหลักหรือแผนยุทธศาสตร์โครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนในฝัน

ประกอบด้วย ทิศทางและภาพความสำเร็จของโครงการ คือ การพลิกกระบวนการศึกษาหยุดวงจรความยากจน ส่วนวิสัยทัศน์ของโครงการคือ การสร้างโอกาสให้เด็กไทย สำหรับพันธกิจ คือ การสร้างโรงเรียนชั้นดีให้เด็กไทยได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดวิเคราะห์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีคุณธรรม รักสิ่งแวดล้อมไทยและมั่นใจในตนเอง โครงการมีเป้าหมายการดำเนินงานในปี 2551-2554 เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนที่จัดการศึกษาทุกระดับ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกอำเภอ ซึ่งชุมชนคัดเลือกขึ้นมาจากโรงเรียนที่อาสาสมัครใจเป็นโรงเรียนในฝัน รวม 4 รุ่น จำนวน 3,000 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา และ/หรือมัธยมศึกษาตอนต้น 1,500 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,500 โรงเรียน ให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ 2554

5. รูปแบบและแนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจตามเจตนารมณ์ของโรงเรียนในฝัน จึงได้นำ แนวคิดกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน (balanced scorecard) มากำหนดมุมมองที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของการดำเนินงาน 4 ด้าน ตามแผนภาพ 3 ประกอบด้วย

(1) มุมมองด้านนักเรียน (student perspective) เป็นการพิจารณาความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวัง

(2) มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน (internal process perspective) เป็นการพิจารณาผลสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพคุณภาพของกระบวนการบริหารจัดการและการจัดกระบวนการเรียนการสอน

(3) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (learning and growth perspective) เป็นการพิจารณาปัจจัยที่ใช้ขับเคลื่อนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพตามที่คาดหวัง ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและทักษะของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

(4) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (budget and resource perspective) พิจารณาปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุภาพความสำเร็จ ในด้านงบประมาณและทรัพยากร โดยคำนึงถึงแหล่งสนับสนุน ทรัพยากรกำลัง ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

ส่วนการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (strategic objectives) ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้คำนึงถึงความครอบคลุมและสมดุล ผ่านมุมมองในมิติต่างๆ ส่วนการจัดทำ แผนที่กลยุทธ์ (strategy map) นั้น เพื่อตรวจสอบลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ผ่านมุมมองด้านต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างไร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ สำหรับการจัดทำกรอบกลยุทธ์ (strategic framework) ได้นำ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มากำหนดตัวชี้วัด (measure) เป้าหมาย (target) และกลยุทธ์ริเริ่ม (strategic initiative) จนสามารถกำหนดเป้าหมายปลายทาง หรือผลผลิตเชิงคุณภาพเป็นภาพความสำเร็จของนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน ที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ.2547-2551 สามารถจำแนกออกได้เป็นด้านต่างๆ รวม 5 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการประเมินผลโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

สุนิรัตน์ เงินพจน์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินการบริหารโรงเรียนในฝัน จังหวัดนครปฐม โดยรูปแบบการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารโรงเรียนในฝัน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านนักเรียน ด้านกระบวนการจัดการภายในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากร

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนในฝัน พบว่า นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา วิเคราะห์ไม่เป็น ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ขาดความกล้าในการแสดงออก ขาดคุณธรรมจริยธรรม กระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มหลักสูตร ไม่แสดงเอกลักษณ์โดดเด่น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้ไม่บูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูมีภาระงานมาก ขาดบูรณาการความรู้ด้าน ICT กรรมการสถานศึกษาบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา คอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ อัตราส่วนครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสม งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีน้อย ค่าเช่า มีข้อจำกัดในการใช้ ระบบภาคีเครือข่ายยังขาดการประสานงานที่ดี

3. แนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน เสนอแนะว่า ควรพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการระบบภาคีเครือข่าย ควรประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนและประเมินผลการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อิทธิฤทธิ์ เกกนิชะ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง **ความพร้อมในการจัดโรงเรียนในฝันในเขตพื้นที่การศึกษากระบี่** ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมทั้ง 6 ด้าน โรงเรียนในฝันมีความพร้อมมาก 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีศักยภาพสามารถสร้างสรรค์โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องและด้านงบประมาณ ได้แก่ โรงเรียนมีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาควบคู่กับการบริหารการเงินและบัญชี ระบบตรวจสอบ ติดตามประเมินประสิทธิผลการใช้จ่ายเพื่อความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ส่วนอีก 4 ด้าน โรงเรียนมีความพร้อมปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า โรงเรียนมีความพร้อมมาก ดังนี้ ด้านวิชาการ โรงเรียนมีอิสระจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ด้านบุคลากรโรงเรียนเน้นครูผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาครู ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนด้านการกำกับดูแลโรงเรียนมีความพร้อมปานกลางเรื่องคณะกรรมการและผู้บริหารร่วมรับผิดชอบติดตามประเมินผล

ชัชวาล ปัญญาไชย, โยธิน สิทธิประเสริฐ, ระพีพงษ์ ไชยลังกา, ศรีวรรณ เรือนสุภา, สุทัศน์ อินยาศรี มหาวิทยาลัยนเรศวร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง **การศึกษาความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในจังหวัดเชียงราย** ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพมากในทุกด้าน ส่วนผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ด้านแผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการแผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพมาก สำหรับครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านแผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษามีคุณภาพปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพปานกลางในทุกๆ ด้าน
3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการ กับโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการตามความคิดเห็นของทุกฝ่าย จำแนกตามการบริหารจัดการ 5 ด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไกรษี ตูนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง **การศึกษาความยั่งยืนของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนในฝัน การศึกษาแบบข้ามกรณีโรงเรียนต้นแบบ** ผลการวิจัยพบว่า

1. ความยั่งยืนของการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มีดังนี้ด้านการจัดการเรียนรู้พบว่า ครูมีการบูรณาการ ICT มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แต่ไม่เน้นการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น แต่ไม่ครอบคลุมทุกแหล่งเรียนรู้ ยังมีคอมพิวเตอร์ชำรุดและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ แต่โรงเรียนระดับประถมศึกษายังขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีไม่มีความต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีโครงสร้างการบริหารชัดเจนเน้นการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) มีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ การบริหารงานมีเอกภาพ ส่วนโรงเรียนระดับประถมศึกษาการบริหารงานขาดเอกภาพด้านระบบของภาคี

เครือข่าย ทั้ง 3 กรณีพบว่า ผู้เชี่ยวชาญและพี่เลี้ยงไม่มีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีผู้อุปถัมภ์โรงเรียนอย่างชัดเจนและต่อเนื่องแต่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาผู้อุปถัมภ์โรงเรียนมีน้อย

2. ปัจจัยส่งเสริมความยั่งยืนของการดำเนินงานโครงการ คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ การเห็นความสำคัญของโครงการ ของบุคลากรทุกคนและการเป็นศูนย์การเรียนรู้โครงการโรงเรียนในฝัน

3. ปัจจัยอุปสรรค คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณและครูมีปัญหาในการใช้สื่อเทคโนโลยี

4. แนวทางที่จะทำให้เกิดความยั่งยืน คือ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและการสร้างภาคีเครือข่ายด้านวิชาการอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

1. ควรสร้างภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนความรู้ทางวิชาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงโดยผู้เชี่ยวชาญพี่เลี้ยงและศึกษานิเทศก์ ต้องมีการสร้างเป็นเครือข่ายวิชาการให้มีการดำเนินงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและโรงเรียนต่อไป ต้องมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยลงไปดูกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริงไม่ใช่การติดตามกับผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น

2. ควรจัดสรรงบประมาณให้มีความพอเพียงสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมีการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

3. ควรมีการประเมินโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยไม่มุ่งเน้นที่จะขยายโครงการอย่างเดียว ควรกลับไปตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินด้วยเพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้การดำเนินงานโครงการมีความยั่งยืนต่อไป

2. ด้านการบริหารงานวิชาการ

ผศ.สุ สุตเตมีย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตามโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายเน้นการบูรณาการนำยุทธศาสตร์ของโรงเรียนในฝันสอดแทรกในหลักสูตร เน้นส่งเสริมเทคโนโลยีโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ และเน้นการทำงานทำ ของนักเรียน โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีประชุมคณะครูเพื่อสร้างความเข้าใจ

2. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการบริหารวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบาย เน้นบูรณาการเป็นหลัก นโยบายในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนเน้นเทคโนโลยี โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมครูสร้างความตระหนักและส่งครูอบรมสัมมนาศึกษาดูงาน

3. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการสร้างระบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายเน้นการให้บริการแก่หน่วยงานอื่น เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม นโยบายสร้างเครือข่ายสนับสนุนและผู้อุปถัมภ์ เน้นประสานความร่วมมือโดยโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

4. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการใช้สื่อ ICT โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายเน้นให้ทุกกลุ่มสาระใช้สื่อเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และ E-learning โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการเครื่องมือผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายในการเทียบโอนประสบการณ์ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์การเทียบโอนประสบการณ์

จรรย์ พูลพานิชกุลภักดิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนในฝันมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในฝันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านคุณลักษณะของโรงเรียนในฝันด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการเรียนรู้กันเป็นทีมและด้านการมีแบบแผนด้านความคิด

2. ครูโรงเรียนในฝันมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในฝันโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับสูงสามารถเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านการมีแบบแผนความคิด

3. ครูโรงเรียนในฝันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและสภาพความคาดหวังเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในฝัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทธิวรรณ แสงกาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในฝัน ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในฝันโดยภาพรวม ได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านองค์กร ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านการเรียนการสอนโดยส่งผ่านปัจจัยด้านผู้เรียน สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในฝัน คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน

2. โมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในฝันโดยภาพรวม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพนักเรียนได้ ร้อยละ 57.4

3. โมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในฝัน มีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลระหว่างกลุ่มภูมิภาคต่างกัน แต่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรภายในแฝง และค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรภายนอกแฝงไปยังตัวแปรภายในแฝง นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรความคาดหวังในการศึกษาต่อตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมบุตรทางการเรียนและตัวแปรลักษณะการคบเพื่อน เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพนักเรียนในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ด้านนักเรียนของโรงเรียนในฝัน โดยแบ่งตามประเภทของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ

1) ผู้ปกครอง ควรให้การดูแลและสนับสนุนด้านการเรียนของบุตรอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุโดยภาพรวมของปัจจัยด้านผู้เรียน พบว่า พฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมบุตรทางการเรียนเป็นตัวแปรสำคัญของการส่งเสริมคุณภาพนักเรียนมากที่สุด

2) ครูผู้สอน ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยครูจะต้องมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีวิธีการสอนที่ดีเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ใช้สื่อการสอนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน จะส่งผลให้คุณภาพนักเรียนดีขึ้นในทุกด้าน ผลการวิจัยโดยภาพรวมของปัจจัยด้านการเรียนการสอน พบว่า การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนนั้นเป็นตัวแปรสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์มากขึ้น เนื่องจากค่าเฉลี่ยของคุณภาพนักเรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ทุกภูมิภาคค่อนข้างต่ำ

3) ผู้บริหารโรงเรียนในฝัน ควรจะสร้างความสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้กับชุมชน สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชนและศึกษานิเทศก์ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากขึ้นกว่าเดิมจะทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาในทุกด้านก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน และควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระวิชาอย่างต่อเนื่อง

4) หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนในฝัน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์เกี่ยวกับผู้เรียนของโรงเรียนในฝันให้เหมาะสมมากขึ้น

3. ด้านภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินงานวิจัยเรื่องการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผลการวิจัยพบว่า

1. การได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์ เนื่องจาก

- 1) ผู้อุปถัมภ์มีความชื่นชมศรัทธาในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน
- 2) ผู้อุปถัมภ์มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับบุคลากรในโรงเรียน
- 3) ผู้อุปถัมภ์ได้รับการเชิญชวนจากบุคลากรในโรงเรียน
- 4) ผู้อุปถัมภ์ได้รับคำ แนะนำ และเชิญชวนจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. ลักษณะการอุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์ให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในฝันด้านพลังทรัพย์มากที่สุด รองลงมา คือ พลังกายและพลังปัญญาตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ผู้อุปถัมภ์ได้เข้าร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนในฝันร่วมกับครู ผู้บริหารและชุมชน ได้แก่ การร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการร่วมประเมินผลร่วมรับประโยชน์

4. ผลการพัฒนาโรงเรียน ผลที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้อุปถัมภ์ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมีผลทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านบริหารจัดการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากร

4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550:บทคัดย่อ) ได้วิจัย สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ทุกโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์อย่างน้อย 33 เครื่อง และมีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ประกอบคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูลและการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ ครูผู้สอนมีเพียงร้อยละ 50.59 ที่มีวุฒิทางด้านคอมพิวเตอร์ ความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ด้านไฟฟ้า มีความเพียงพอร้อยละ 57.64 ทั้งนี้ โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทุกโรงเรียนยังคงพึ่งพาไฟฟ้าจากชุมชน นอกจากนี้ ทุกโรงเรียนมีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ความเร็วต่ำกว่า 1 Mb/s คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่เป็นชนิด Pentium IV หรือเทียบเท่าระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ใช้ คือ ระบบปฏิบัติการ Linux และ Microsoft Windows โปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ คือ Microsoft Office ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Moodle ในการพัฒนา Courseware และยังคงใช้โปรแกรมที่ใช้ในการบริหารจัดการสารสนเทศ ส่วนโรงเรียนที่มีโปรแกรมดังกล่าวหลายชนิดแต่ไม่สามารถเชื่อมต่อกันทั้งระบบได้

2. สภาพการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) พบว่า โรงเรียนจัดทำ / ใช้ฐานความรู้เพื่อให้นักเรียนสืบค้นผ่านระบบ e-Library จัดทำ แผนพัฒนา ICT รายปี และการจัดทำ ใช้ห้องปฏิบัติการที่ประกอบด้วยระบบ ICT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆโรงเรียนส่วนใหญ่จัดตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงานด้าน ICT และจัดทำ / ใช้ระบบ e-Learning และ Website ของโรงเรียน รวมทั้งจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันทักษะด้าน ICT สำหรับครูและนักเรียน

3. สภาพการใช้ ICT เพื่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ ICT เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีการจัดทำ หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ ICT มากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ตามลำดับครูจำนวนหนึ่งใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) WBI/WBT หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book), e-Presentation, e-Album และ Courseware ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูใช้ ICT ในขั้นนำ เสนอเนื้อหา มากที่สุด รองลงมา คือ ขั้นสรุปบทเรียน การนำเข้าสู่บทเรียน และใช้น้อยที่สุดในขั้นประเมินผลในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

สภาพการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักเรียน ได้แก่

1) วิธีการเรียนรู้ในห้องเรียน นักเรียนใช้วิธีเรียนรู้โดยการศึกษาจากบทเรียนในอินเทอร์เน็ตรองลงมาใช้วิธีการศึกษาจากระบบ e-Learning และใช้วิธีศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ ICT ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด

2) ประสิทธิภาพของนักเรียนในการสร้างหรือใช้ ICT ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลด้วยโปรแกรม PowerPoint การจัดทำ รายงานและการจัดทำ แผ่นพับหรือวารสาร เมื่อพิจารณาตามประเภท พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสร้างงานกราฟิกด้วยโปรแกรม Photoshop การออกแบบผลิตภัณฑ์/ชิ้นงานด้วยโปรแกรม Pro/DESKTOP และการจัดทำอัลบั้มภาพ ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการรับ-ส่ง

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) การสนทนาผ่านทางเครือข่าย (Chat) และการใช้บริการรับส่งข้อความของระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล (Short Message Service : SMS) ด้านการใช้บริการ ICT ส่วนใหญ่ใช้ในห้องสมุด ใช้บริการตรวจสอบผลการเรียนและการลงเวลามาโรงเรียน รายได้ของนักเรียนจากผลงานด้าน ICT มากที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาขยายโอกาส ตามลำดับ รายได้ส่วนใหญ่มาจากการพิมพ์งาน การทำ ปกเอกสารและการจัดทำ แผ่นพับ

3) ความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด เรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การนำความรู้ไปปฏิบัติงานในสภาพชีวิตจริงได้ การเปิดโอกาสให้แสดงเหตุผลอย่างหลากหลายและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติการในห้องทดลองจริง ตามลำดับรายการที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความเร็วในการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต การบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการแหล่งค้นหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องไม่จำกัดเวลา การบริการสื่อและการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตในห้องปฏิบัติการ และการบริการห้องมัลติมีเดีย ส่วนความพึงพอใจต่อการบริการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ มากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และพลานามัย ดนตรีศิลปะและอุตสาหกรรมน้อยที่สุด

5. ด้านการประเมินผลโครงการ

นิวัตร นาคะเวช วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ความสำเร็จของโรงเรียนต้นแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อระบบเครือข่าย การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงต่อความต้องการของผู้เรียน
2. สภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ความสำเร็จของโรงเรียนต้นแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมผู้เรียนแสวงหาความรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม
3. คุณลักษณะและการปฏิบัติของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี จุดเด่นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ละเว้นสิ่งเสพติดและอบายมุข สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ และใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนเพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี จุดเด่นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมและการแก้ปัญหาบุตรหลาน กวดขัน ดูแลเอาใจใส่การเรียนและแนะนำเกี่ยวกับการเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ
5. ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนสามารถใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีระดับคุณภาพมาตรฐานที่สูงขึ้น การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง การเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี การเชื่อมโยงข้อมูลใช้อินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ต การพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหล่งเรียนรู้และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนละเว้นสิ่งเสพติดและอบายมุข นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการใช้ภาษาไทยและมีความรู้ ความสามารถที่ศึกษาต่อในระดับสูงได้

6. สภาพปัญหาอุปสรรคของโรงเรียนต้นแบบ ส่วนใหญ่ต้องการได้รับจัดสรรงบประมาณ อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการและคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ขาดอัตรากำลังครู การพัฒนาครูไม่ต่อเนื่องและเท่าเทียมกันทุกกลุ่มสาระ พื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนบางส่วนไม่เพียงพอ ชุมชนให้การสนับสนุนร่วมมืออยู่ในระดับน้อยและไม่ต่อเนื่อง

การวิจัยและประเมินโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เพื่อนำเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า

1. เส้นทางสู่การเป็นโรงเรียนในฝัน โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าโครงการโรงเรียนในฝันต่างเตรียมตัวเข้าสู่มาตรฐานด้วยแนวทางที่คล้ายคลึงกัน แต่อาจจะไม่เพียงพอพร้อมเต็มรูปแบบ ซึ่งขึ้นกับทรัพยากรของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นงบประมาณหรือบุคลากร ดังนั้น บางแห่งจึงเลือกไปดูงานหรือตัวอย่างการประเมินจากโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง ปรึกษาหารือเครือข่ายหรือหาโอกาสไปอบรมแสวงหาความรู้ในสาขาต่างๆ และใหม่ๆ ที่มาใช้ในการทำงานโรงเรียนในฝันตามความเป็นไปได้และโอกาสที่เอื้ออำนวยของตน

2. ภาคปฏิบัติของการทำ ให้โรงเรียนก้าวสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน การกำหนดให้โรงเรียนที่ผ่านการประเมินเท่านั้นเป็นโรงเรียนในฝันอย่างแท้จริง โรงเรียนจะต้องเตรียมการมากมายเพื่อ “รับการประเมิน” ตามมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าโดยคณะกรรมการประเมินเพื่อให้ได้คำ รับรองว่า “ผ่านการประเมิน” การผ่านการประเมินเป็นความหวัง เป็นหน้าตา เป็นชื่อเสียงและเกียรติยศของอำเภอและจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ และยังเป็น การแสดงออกถึงประสิทธิภาพการบริหารงานในเขตพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ด้วย ทำให้โรงเรียนและทุกฝ่ายได้ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ร่วมมือกันทำงาน แต่อีกด้านหนึ่งมุ่งไปที่การ “ทำ ให้ผ่าน” โดยลืมนึกถึงความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งต่างๆ ตามความเหมาะสม หรือตามสภาพการณ์ของตนเอง

3. หนี้สินและชื่อเสียง ถึงแม้การขอความร่วมมือจากเอกชน ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน เป็นหนทางสำคัญที่ทุกโรงเรียนต้องใช้ แต่ก็มีโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทำให้สามารถระดมทุนได้ค่อนข้างจำกัด โรงเรียนอาจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการขอเช่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือการขอเครดิตในการซื้ออุปกรณ์ต่างๆ มาก่อน แล้วค่อยหาเงินมาผ่อนใช้ภายหลัง ซึ่งบางโรงเรียนไม่ได้วางแผนอย่างรอบคอบและเตรียมการหาทางออกที่ดีพอ ก็มีผลให้โรงเรียนต้องมีหนี้สิน

4. บางส่วนของฝันที่เป็นจริง ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการนำพาให้โรงเรียนก้าวไปสู่เป้าหมายของการเป็นโรงเรียนในฝัน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนการบริหารไปสู่การให้ผู้นมีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศิษย์เก่า ผู้นำศาสนา หน่วยราชการอื่นๆ บริษัท ห้างร้าน โดยให้เข้ามามีส่วนให้คำ ปรึกษา แสดงความคิดเห็นและร่วมมือในการหาแหล่งทรัพยากร ทั้งที่เป็นเงิน วัสดุสิ่งของ ไปจนถึงความรู้ในเรื่องต่างๆ มากกว่าที่เคยเป็นมา เป้าหมายสำคัญของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยการพัฒนาระบบ ICT รวมทั้งการฝึกฝนให้นักเรียนได้มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นข้อมูลได้ ส่งผลเด่นชัดมากในโรงเรียนบางแห่ง โดยนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างๆ ผ่านระบบเครือข่าย

อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง ได้พัฒนาทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพียงแต่น่าเสียดายว่า สิ่งนี้นักเรียนทำก็คือการรวบรวมข้อมูลเข้าด้วยกันแล้วจัดทำเป็นรายงานในรูปแบบต่างๆ ส่งครู ลักษณะเช่นนี้จึงไม่แตกต่างจากเดิมที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และนักเรียนนำมาเขียนเป็นรายงาน ยังไม่สามารถปฏิรูปวิธีคิดในการสอนนักเรียนให้รู้เท่าทันความรู้และเลือกสรร ความรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชุมชนของตนเองได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนในฝัน

1.1 การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณและวิชาการของโรงเรียนแต่ละประเภท ควรมีหลักเกณฑ์ และแนวทางที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของโรงเรียน

1.2 การปรับทิศทางให้โรงเรียนได้ร่วมกันสร้างฝันเกี่ยวกับโรงเรียน ร่วมกับชุมชน จะช่วยทำให้ความเป็นโรงเรียนในฝันมีความยั่งยืน

1.3 การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้ชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์โรงเรียน

2. ความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำ โรงเรียนก้าวไปสู่เป้าหมายของการเป็นโรงเรียนในฝันต้องสร้างความเข้าใจและทำให้ผู้ร่วมงานโดยเฉพาะครูได้มีเป้าหมายร่วมกัน และตระหนักในคุณค่าของการเป็นโรงเรียนในฝัน เพื่อสร้างพลังของความร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงาน และการพัฒนาอุปสรรคจนถึงสร้างระบบการบริหารจัดการในแนวราบ ด้วยการมอบอำนาจไปยังบุคคลที่มีความสามารถได้วางแผนและดำเนินกรอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องรอการสั่งการจากผู้บริหารในทุกเรื่อง ผู้บริหารจะเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาสำคัญๆ เท่านั้น การทำงานจึงจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีความรับผิดชอบ

3. งบประมาณ

งบประมาณที่โรงเรียนได้รับจากรัฐบาล เพื่อพัฒนาโรงเรียนไปสู่การเป็นโรงเรียนในฝัน มีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่จะต้องทำ เพื่อเป็นโรงเรียนในฝัน

4. การเรียนรู้

4.1 การมีระบบ ICT ให้สืบค้นข้อมูล ไม่ทำให้เชื่อได้ว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อได้นำ ข้อมูลที่สืบค้นได้มาคิดวิเคราะห์ หาความหมาย หาความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง เพื่อสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาให้เป็นความรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติ การแก้ปัญหา และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตชุมชนและสังคม

4.2 ในสังคมข้อมูลข่าวสารปัจจุบันที่มีอยู่จำนวนมากมาย การรู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะและเข้าถึงที่มา เจตจำนงของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่จะทำ ให้คนรู้เท่าทันและไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำ ของอำนาจของข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้จึงเป็นการเลือกสรรและสร้างสรรค์ความรู้มากกว่าเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นความรู้แบบสำเร็จรูป ซึ่งสามารถหยิบฉวยนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องไตร่ตรองหรือตั้งคำถามกับความรู้นั้น

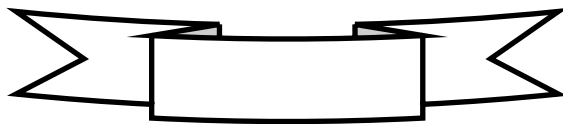
4.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์ จากปัญหาของคนในชุมชน ในสังคมซึ่งเป็นชีวิตจริงที่เกิดขึ้นรอบตัว เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การแก้ปัญหา การปฏิบัติได้ สิ่งที่เราเรียนรู้จึงสัมพันธ์กับชีวิต กับชุมชน กับสังคม

5. การประเมินโรงเรียนในฝัน

5.1 โครงการโรงเรียนในฝัน เกิดขึ้นจากความปรารถนาของฝ่ายรัฐที่จะให้มีโรงเรียน ที่มีคุณภาพ กระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอของประเทศไทย โดยจัดให้มี “ต้นแบบโรงเรียนในฝัน” ได้สะท้อนวิถีคิดของการมองความจริงที่เป็น “หนึ่งเดียว” และเป็น “มาตรฐาน” จึงได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อรับรองการเป็นโรงเรียนในฝันจากแง่มุมและสายตาของรัฐ โดยละเอียดความปรารถนา ศักยภาพและบริบทที่แตกต่างกันไปของโรงเรียนและชุมชน

5.2 การมุ่งไปที่เป้าหมายของการผ่านการประเมิน โรงเรียนจึงไม่มีโอกาสที่จะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย หรือแสดงออกถึงความต้องการของโรงเรียนและชุมชนว่า ต้องการเห็นหรือฝันว่าโรงเรียนเป็นอย่างไร รวมทั้งปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งต่างๆ ตามความเหมาะสมหรือตามสถานการณ์ของตน

5.3 การประเมินที่ให้ความสำคัญกับความแตกต่าง หลากหลายของโรงเรียนและชุมชน ต้องเริ่มต้นจากการให้โรงเรียนและชุมชนซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนและชุมชน ได้มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นภาพของโรงเรียนในฝันของตนเอง แล้วร่วมกันดำเนินการ ร่วมกันประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมิน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ได้วางไว้นั้น จึงเป็นการทำงานในลักษณะของการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นการประเมินจึงเป็นแบบกัลยาณมิตร ที่เน้นการวิเคราะห์จุดดีจุดด้อยเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนามากกว่าการประเมินว่าใครผ่าน ไม่ผ่าน หรือใครดีกว่าใคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รายงานวิจัย เรื่อง “ การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ” ได้กำหนดวิธีการดำเนินการไว้ตามลำดับ คือ

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการรายงาน
- การนำเสนอข้อมูล

ซึ่งในแต่ละหัวข้อ ของการดำเนินการจัดทำวิจัยดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ

นักเรียน โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 957 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 199 คน
- นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 104 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรายงานผลการวิจัย ในหัวข้อเรื่อง “ การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL ” ในครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- แบบทดสอบ วัดความรู้ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 , ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2558
- ตารางการเปรียบเทียบ ผลการทดสอบวัดความรู้ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 , ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2558 เปรียบเทียบกับ ปีการศึกษา 2559
- แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ทั้ง 4 กลุ่มงานคือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ , กลุ่มบริหารงานบุคคลและงบประมาณ , กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Seal) 5 ระดับ คือ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งสร้างขึ้นโดยคณะกรรมการฝ่ายประเมินผลโครงการ และได้รับคำแนะนำ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความถูกต้อง ความสอดคล้องของเครื่องมือ ดังนี้

1. นายวีรพงษ์ ไตรศิวะกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. นายบุญมา ทิพโอสถ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นายวิเชียร แสงศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา

3.3 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ประชุมชี้แจงแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการตามหลัก KKP MODEL ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมดำเนินการตามวิธีการ KKP MODEL ให้ไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักการ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

- นำแบบสอบถามแจกให้นักเรียนที่เข้าร่วมการทดสอบวัดผลการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยการแจกแบบสอบถามให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 199 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 104 คน รวม 303 คน และเก็บแบบสอบถามคืนให้ครบทั้ง 303 ฉบับ ซึ่งมีข้อมูลครบสมบูรณ์ทั้งหมดทุกฉบับ

- นำแบบสอบถามแจกให้ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการสุ่มแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 303 คน และชุมชน/หน่วยงาน จำนวน 30 ฉบับ แล้วเก็บแบบสอบถามคืนให้ครบทั้ง 333 ฉบับ ซึ่งมีข้อมูลครบสมบูรณ์ทั้งหมดทุกฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2558 และ ปีการศึกษา 2559 มีการพัฒนาขึ้นหรือลดลง และคิดเป็นร้อยละเท่าใด

- ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา ตามหลัก KKP MODEL มาตรวจหาค่าความถี่ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อทั้งฉบับ โดยมีระดับความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	ตรวจให้	5	คะแนน
มาก	ตรวจให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ตรวจให้	3	คะแนน
น้อย	ตรวจให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1	คะแนน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ร้อยละของคะแนน ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบวัดความรู้ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) โดยเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนปีการศึกษา 2558 กับ ปีการศึกษา 2559

- ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) เป็นการหาค่ากลางเพื่อเป็นตัวแทนของข้อมูลชุดนั้น โดยนำเอาตัวเลขทั้งหมดมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อมูลที่มีทั้งหมดใช้สัญลักษณ์ $\bar{X}$ (อ่านว่าเอ็กซ์บาร์) การคำนวณใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
X	หมายถึง	ข้อมูล
$\sum x$	หมายถึง	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
N	หมายถึง	จำนวนของข้อมูลที่มีทั้งหมด

ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ที่ได้นำมาแปลผล และนำสถิติที่ได้มาใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ดังนั้นจึงได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	พอใจมากที่สุด
“	3.51 - 4.50	“	พอใจมาก
“	2.51 - 3.50	“	พอใจปานกลาง
“	1.51 - 2.50	“	พอใจน้อย
“	1.00 - 1.50	“	พอใจมาก

3.6 การนำเสนอข้อมูล

- การนำเสนอข้อมูลในการรายงานโดยใช้ตาราง และการบรรยายสรุปผลการทดสอบวัดความรู้ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2558 กับ ปีการศึกษา 2559

- การนำเสนอข้อมูลในการรายงานโดยใช้ตาราง และการบรรยายสรุปข้อมูลในแต่ละรายการของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โดยใช้กระบวนการ KKP MODEL

